

Μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες

Χαμηλά επίπεδα αυτό-
αποτελεσματικότητας

Χαμηλά Επίπεδα αυτό-αποτελεσματικότητας

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

1. Δώστε ανατροφοδότηση στους μαθητές σας σχετικά με την εργασία, χρησιμοποιώντας μια στήλη για άμεση ανατροφοδότηση ή γραπτά σχόλια για έμμεση ανατροφοδότηση (Brophy, 2010). Η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών προς τους μαθητές και ο τρόπος με τον οποίο παρέχεται είναι σημαντικά για την αποτελεσματικότητα των μαθητών. Μαθητές σε μελέτες σχολίασαν ότι όταν ένας εκπαιδευτικός επαινεί ή ενθαρρύνει, «εκείνη τη στιγμή δεν πιστεύεις ότι πραγματικά βοηθά, αλλά στην τελική βοηθά» (Klassen & Lynch, 2007 in <https://www.rivier.edu/journal/ROAJ-Fall-2013/J783-Bergen.pdf>).
2. Η υποστήριξη που προσφέρετε στην τάξη και ο τρόπος με τον οποίο προσφέρετε η βοήθεια μπορεί να κάνουν τη διαφορά. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να έρχονται σε εσάς και να ζητούν βοήθεια για νέα θέματα και εργασίες (Klassen & Lynch, 2007). (<https://www.rivier.edu/journal/ROAJ-Fall-2013/J783-Bergen.pdf>)
3. Χρησιμοποιήστε την προσέγγιση *PAMΘ (RAFT by Santa, 1998)* για να ενισχύσετε την κατανόηση του μαθητή στα αφηγηματικά και επεξηγηματικά κείμενα και βοηθήστε τους μαθητές σας να αναπτύξουν την αποτελεσματικότητά τους ενισχύοντας τα κίνητρά τους. Χρησιμοποιήστε το *PAMΘ* για να διαφοροποιήσετε το περιεχόμενο και το προϊόν για μαθητές με ποικίλες ακαδημαϊκές δεξιότητες και επίπεδα γνώσεων. Το *PAMΘ* ορίζεται ως εξής:
 Ρ: Αναλάβετε ένα Ρόλο. Ποιος είστε ως συγγραφέας;
 Α: Σκεφτείτε τους Αναγνώστες σας. Σε ποιον γράφετε; Ποιος θα το διαβάσει;
 Μ: Γράφετε σε μια συγκεκριμένη Μορφή. Τι είδος συγγραφής θα κάνετε;
 Θ: Εξετάστε ένα Θέμα από μια σχετική προοπτική. Ποιο είναι το θέμα ή ο σκοπός της συγγραφής σας;
4. Καθιερώστε ουσιαστικούς, εύστοχους και ρεαλιστικούς στόχους εκμάθησης περιεχομένου για τους μαθητές. Για παράδειγμα, δείξτε τους ότι η ανάγνωση και η γραφή αποτελούν ένα σημαντικό μέρος της ζωής μας. Κάντε προσαρμογές με βάση τις ανάγκες της τάξης σας. Για παράδειγμα, βοηθήστε τους μαθητές να γράψουν διαφορετικά είδη επιστολών.
5. Επαινέστε τους μαθητές σας για την προσπάθειά τους ανεξάρτητα από τα αποτελέσματα. Αυτό θα συμβάλει στη δημιουργία ενός θετικού περιβάλλοντος εκμάθησης στο οποίο οι μαθητές θα αισθάνονται ασφάλεια αν κάνουν λάθη (Weiser, 2014).
6. Δημιουργήστε δραστηριότητες που να σχετίζονται με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών (González, Moll, & Amanti, 2006). Για παράδειγμα, εάν στους μαθητές σας αρέσουν οι σούπερ-ήρωες, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε κόμικς και να τους ζητήσετε να ετοιμάσουν τα δικά τους κόμικς για να αναπτύξουν το λεξιλόγιό τους. Για μεγαλύτερους μαθητές, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε blogs για να ενισχύσετε το λεξιλόγιο και τις δεξιότητές τους στο γράψιμο.

Οδηγίες για το Σχολείο (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

Ανακοίνωση / Πινακίδα στο Σχολείο

Τοποθετήστε οπτικές/γραφτές πινακίδες στο σχολείο με λόγια που εμπνέουν. **Ενθαρρύνετε** τους μαθητές να εργαστούν με ένα μέντορα ή εκπαιδευτικό για να βρουν αποσπάσματα που τους αρέσουν, τα οποία εμπνέουν και παρέχουν κίνητρο, και να συμμετάσχουν στη δημιουργία πινακίδων για το σχολείο.

Κοινότητα

Οργανώστε τακτικές συναντήσεις μεταξύ των γονέων και του προσωπικού για να συζητήσετε την πρόοδο του μαθητή και να βελτιώσετε τη συνεργασία ανάμεσα στο σχολείο και στο σπίτι. Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση της προόδου και στη συζήτηση άλλων θεμάτων που σχετίζονται με την κοινωνική ζωή του μαθητή, όπως η περιθωριοποίηση, οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους ομοτίμους, η συμπεριφορά στο σπίτι και η αυτοεκτίμηση (McCaleb, 2013).

Προσαρμογές στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

1. Ζητήστε όπως οι εκπαιδευτικοί σας κρατούν δεδομένα για τους μαθητές τους, όπως για παράδειγμα αρχεία για το ποιοι μαθητές δείχνουν πεποιθήσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας και γιατί. Σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, σχεδιάστε παρεμβάσεις με βάση τα δεδομένα αυτά (Horpey & McLeskey, 2013).
2. Προσαρμόστε το στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα όσον αφορά στη διαφοροποίηση στην εργασία και ζητήστε από τους εκπαιδευτικούς να κάνουν τις απαραίτητες προσαρμογές στις εργασίες ούτως ώστε να ανταποκρίνονται στις διάφορες μαθησιακές ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών και στη σοβαρότητα της κάθε περίπτωσης (Hall, Meyer and Rose, 2012; BBC active, 2010).
3. Κάντε προσαρμογές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα όσον αφορά στους πόρους. Όπου είναι δυνατόν, εξοπλίστε τις τάξεις στις οποίες υπάρχουν μαθητές με πεποιθήσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας με διαφορετικά υλικά και προηγμένη τεχνολογία, όπως τάμπλετ και προβολείς, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα ενιαίο μαθησιακό αποτέλεσμα. (BDA, 2012).
4. Παρέχετε εκπαίδευση του προσωπικού στη δραματοθεραπεία και στη βιωματική μάθηση έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να χρησιμοποιήσουν παιχνίδια ρόλων με τους μαθητές τους για να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους (Jennings, 2013; Freeman, Sullivan & Fulton, 2003; De la Cruz, Lian & Morreau, 1998).

Πειθαρχία

Προτού πάρετε μια απόφαση σχετικά με τη συμπεριφορά των μαθητών, βεβαιωθείτε ότι έχετε επικοινωνήσει με τους γονείς/κηδεμόνες και τον εκπαιδευτικό και έχετε αποκτήσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό του μαθητή. **Σε αυτή τη διαδικασία, συμπεριλάβετε τους κατάλληλους επαγγελματίες όπως για παράδειγμα έναν εκπαιδευτικό ψυχολόγο ή μια διεπιστημονική ομάδα, ανάλογα με το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σας και τη διαθέσιμη υποστήριξη.**

Άλλα (Αξιολόγηση)

Ζητήστε όπως οι εκπαιδευτικοί σας κρατούν δεδομένα για τους μαθητές τους, όπως για παράδειγμα αρχεία για το ποιοι μαθητές δείχνουν πεποιθήσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας και γιατί. Σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, σχεδιάστε παρεμβάσεις με βάση τα δεδομένα αυτά (Horrey & McLeskey, 2013).

Άλλα (Συμμετοχή Μαθητών – Σημασία Ένταξης)

Ενθαρρύνετε τους εκπαιδευτικούς να ζητούν τις απόψεις των μαθητών τους για θέματα που τους απασχολούν, σε σχέση, για παράδειγμα, με το πώς διδάσκονται συγκεκριμένα μαθήματα και τα υλικά που χρησιμοποιούνται.

Γονείς / Σύλλογοι Γονέων

1. Οργανώστε τακτικές συναντήσεις μεταξύ των γονέων και του προσωπικού για να συζητήσετε την πρόοδο του μαθητή και να βελτιώσετε τη συνεργασία ανάμεσα στο σχολείο και στο σπίτι. **Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση της προόδου και στη συζήτηση άλλων θεμάτων που σχετίζονται με την κοινωνική ζωή του μαθητή, όπως η περιθωριοποίηση, οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους ομότιμους, η συμπεριφορά στο σπίτι και η αυτοεκτίμηση. (McCaleb, 2013).**
2. Προτού πάρετε μια απόφαση σχετικά με τη συμπεριφορά των μαθητών, βεβαιωθείτε ότι έχετε επικοινωνήσει με τους γονείς/κηδεμόνες και τον εκπαιδευτικό και έχετε αποκτήσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό του μαθητή. **Σε αυτή τη διαδικασία, συμπεριλάβετε τους κατάλληλους επαγγελματίες όπως για παράδειγμα έναν εκπαιδευτικό ψυχολόγο ή μια διεπιστημονική ομάδα, ανάλογα με το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σας και τη διαθέσιμη υποστήριξη.**

Σχολικοί Εορτασμοί / Εκδηλώσεις / Δραστηριότητες

Οργανώστε εκδηλώσεις στο σχολείο σας, όπως θεατρικές παραστάσεις, παζαράκια και αθλητικές ημερίδες, όπου οι μαθητές θα αναλαμβάνουν διαφορετικούς ρόλους και υπευθυνότητες. **Αυτό θα τους βοηθήσει να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους και να μεταφέρουν δεξιότητες από αυτό το πλαίσιο στο πλαίσιο της τάξης.**

Σχολικές Αγορές

1. **Εξοπλίστε το σχολείο με τάμπλετ και υπολογιστές έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές να μπορούν να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία για να παρακινήσουν τους μαθητές με πεποιθήσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας και να τους βοηθήσουν να αισθανθούν πιο σίγουροι (Brophy, 2010).** Οι περισσότεροι μαθητές έχουν αυτοπεποίθηση στη χρήση καθημερινών τεχνολογιών όπως κινητά τηλέφωνα και τάμπλετ, κι έτσι αυτή η προσέγγιση θα ενισχύσει το κίνητρο και τις πεποιθήσεις αποτελεσματικότητάς τους περισσότερο.
2. **Κάντε προσαρμογές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα όσον αφορά στους πόρους.** Όπου είναι δυνατόν, εξοπλίστε τις τάξεις στις οποίες υπάρχουν μαθητές με πεποιθήσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας με διαφορετικά υλικά και προηγμένη τεχνολογία, όπως τάμπλετ και προβολείς, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα ενιαίο μαθησιακό αποτέλεσμα. (BDA, 2012).

Υποστήριξη Μαθητών

1. **Όπου είναι δυνατόν, εξασφαλίστε την παροχή επιπρόσθετης στήριξης στην τάξη,** όπως ένα βοηθό διδασκαλίας για να κρατάει τους μαθητές με χαμηλή αποτελεσματικότητα στη σωστή κατεύθυνση (BDA, 2012).
2. **Παρέχετε εκπαίδευση του προσωπικού στη δραματοθεραπεία και στη βιωματική μάθηση** έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να χρησιμοποιήσουν παιχνίδια ρόλων με τους μαθητές τους για να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους (Jennings, 2013; Freeman, Sullivan & Fulton, 2003; De la Cruz, Lian & Morreau, 1998).
3. Προτού πάρετε μια απόφαση σχετικά με τη συμπεριφορά των μαθητών, βεβαιωθείτε ότι έχετε επικοινωνήσει με τους γονείς/κηδεμόνες και τον εκπαιδευτικό και έχετε αποκτήσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό του μαθητή. **Σε αυτή τη διαδικασία, συμπεριλάβετε τους κατάλληλους επαγγελματίες όπως για παράδειγμα έναν εκπαιδευτικό ψυχολόγο ή μια διεπιστημονική ομάδα, ανάλογα με το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σας και τη διαθέσιμη στήριξη.**

Επαγγελματική Επιμόρφωση Δασκάλων/Καθηγητών

1. **Καθιερώστε κουλτούρα χωρίς αποκλεισμούς στο σχολείο σας** – Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω εργαστηρίων και σεμιναρίων με ακαδημαϊκούς. Αυτά θα βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν τις πτυχές της ένταξης και να εφαρμόσουν πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς, οι οποίες θα βοηθήσουν στην ενίσχυση των πεποιθήσεων αποτελεσματικότητας των μαθητών (Horrey & McLeskey, 2013).
2. Παρέχετε κατάρτιση στους εκπαιδευτικούς και στους εκπαιδευτικούς ειδικής εκπαίδευσης από εξωτερικούς φορείς όπως υπηρεσίες εκπαιδευτικών ψυχολόγων και ακαδημαϊκούς, σχετικά με τρόπους με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενισχύσουν τις δικές τους πεποιθήσεις αποτελεσματικότητας. Αυτό με τη σειρά του θα βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να υποστηρίξουν τους μαθητές στην ενίσχυση των δικών τους πεποιθήσεων αποτελεσματικότητας (<https://www.european-agency.org/sites/default/files/TE4I-Literature-Review.pdf>).

3. **Παρέχετε εκπαίδευση του προσωπικού στη δραματοθεραπεία και στη βιωματική μάθηση** έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να χρησιμοποιήσουν παιχνίδια ρόλων με τους μαθητές τους για να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους (Jennings, 2013; Freeman, Sullivan & Fulton, 2003; De la Cruz, Lian & Morreau, 1998).

Τεχνολογία

1. **Εξοπλίστε το σχολείο με τάμπλετ και υπολογιστές** έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές να μπορούν να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία για να παρακινήσουν τους μαθητές με πεποιθήσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας και να τους βοηθήσουν να αισθανθούν πιο σίγουροι (Brophy, 2010). Οι περισσότεροι μαθητές έχουν αυτοπεποίθηση στη χρήση καθημερινών τεχνολογιών όπως κινητά τηλέφωνα και τάμπλετ, κι έτσι αυτή η προσέγγιση θα ενισχύσει το κίνητρο και τις πεποιθήσεις αποτελεσματικότητάς τους περισσότερο.
2. **Κάντε προσαρμογές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα όσον αφορά στους πόρους.** Όπου είναι δυνατόν, εξοπλίστε τις τάξεις στις οποίες υπάρχουν μαθητές με πεποιθήσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας με διαφορετικά υλικά και προηγμένη τεχνολογία, όπως τάμπλετ και προβολείς, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα ενιαίο μαθησιακό αποτέλεσμα. (BDA, 2012).

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Ορισμός: Ο όρος αποτελεσματικότητα αναφέρεται στην πεποίθηση ενός ατόμου για την ικανότητά του να εκτελέσει συμπεριφορές που είναι απαραίτητες για την επίτευξη συγκεκριμένων επιπέδων απόδοσης (Bandura, 1977, 1986, 1997). Η αποτελεσματικότητα αντανάκλα την αυτοπεποίθηση κάποιου όσον αφορά στην ικανότητα να ελέγχει την ώθηση, τη συμπεριφορά και το κοινωνικό περιβάλλον του. Οι γνωστικές αυτές αυτοαξιολογήσεις επηρεάζουν κάθε ανθρώπινη εμπειρία, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που επιδιώκουν οι άνθρωποι, την ενέργεια που καταναλώνεται για την επίτευξη ενός στόχου, και τις πιθανότητες επίτευξης συγκεκριμένων επιπέδων συμπεριφορικών επιδόσεων. Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές ψυχολογικές δομές, διατυπώνονται υποθέσεις ότι οι πεποιθήσεις αποτελεσματικότητας ποικίλλουν ανάλογα με τον τομέα λειτουργίας και τις περιστάσεις που περιβάλλουν την εμφάνιση της συμπεριφοράς (<http://www.apa.org>).

Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες είναι πιο πιθανό να αναφέρουν χαμηλότερα επίπεδα αποτελεσματικότητας, διάθεσης, προσπάθειας και ελπίδας απ' ό,τι οι ομότιμοί τους χωρίς μαθησιακές δυσκολίες. Δεν είναι γνωστό εάν η τάση για αρνητική αυτοαντίληψη αποτελεί εγγενές χαρακτηριστικό των μαθησιακών δυσκολιών ή αποτέλεσμα μιας επώδυνης ιστορίας απογοήτευσης σε ακαδημαϊκές και κοινωνικές καταστάσεις (Cosden, Brown, & Elliott, 2002 and Lackaye, Margalit, Ziv, & Ziman, 2007, p. 111).

Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν μια εξαιρετικά ετερογενή ομάδα. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι το βασικό, καθοριστικό χαρακτηριστικό των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες είναι η ύπαρξη συγκεκριμένων και σημαντικών προβλημάτων επίτευξης, παρά η επαρκής τους γενική νοημοσύνη. Η διαφορά ανάμεσα σε αυτό που οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες «αναμένεται να κάνουν και σε αυτό που μπορούν να κάνουν... γίνεται όλο και μεγαλύτερη» με την πάροδο του χρόνου (Deshler et al., 2001, σελ. 97). Το χάσμα επίδοσης γίνεται ιδιαίτερα αισθητό και

παρεμποδιστικό κατά τη μέση και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου η ακαδημαϊκή ανάπτυξη πολλών μαθητών με αδυναμίες δεν προχωρά. Μέχρις ότου φτάσουν στο γυμνάσιο, οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες βρίσκονται στο πιο χαμηλό επίπεδο ανάμεσα στους μαθητές με χαμηλές επιδόσεις, με επίδοση κάτω του 10% στην ανάγνωση, γραπτή έκφραση και μαθηματικά (Hock, Schumaker, & Deshler, 1999).

[Αναφορά: Heward, W. L. (2013). *Exceptional children: An introduction to special education*. Pearson College Div.]

Ιστοσελίδες και Εκθέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης

http://www.council-for-learning-disabilities.org/wp-content/uploads/2014/07/Weiser_Motivation.pdf
<https://www.european-agency.org/sites/default/files/TE4I-Literature-Review.pdf>

Βρετανικός Σύνδεσμος Δυσλεξίας. <http://www.bdadyslexia.org.uk/>

Αναφορές

Klassen, R. M., & Lynch, S. L. (2007). Self-efficacy from the perspective of adolescents with LD and their specialist teachers. *Journal of Learning Disabilities*, 40(6), 494-507.

Hoppey, D., & McLeskey, J. (2013). A case study of principal leadership in an effective inclusive school. *The Journal of Special Education*, 46(4), 245-256.

Schunk, D. H. (2003). Self-efficacy for reading and writing: Influence of modeling, goal setting, and self-evaluation. *Reading & Writing Quarterly*, 19(2), 159-172.

Brophy, J. (2010). *Motivating students to learn*. New York, NY: Routledge

Santa, C. (1988). *Content reading including study systems*. Dubuque, IA: Kendall/Hunt Publishing.

Filippatou, D., & Kaldi, S. (2010). The Effectiveness of Project-Based Learning on Pupils with Learning Difficulties Regarding Academic Performance, Group Work and Motivation. *International journal of special education*, 25(1), 17-26.

Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (2011). Motivational sources and outcomes of self-regulated learning and performance. *Handbook of self-regulation of learning and performance*, 49-64.

Vaughn, S., Klingner, J. K., Swanson, E. A., Boardman, A. G., Roberts, G., Mohammed, S. S., & Stillman-Spisak, S. J. (2011). Efficacy of collaborative strategic reading with middle school students. *American Educational Research Journal*, 48(4), 938-964.

Bergen, A. (2013). Self-efficacy, special education students, and achievement: shifting the lens. *InSight: Rivier Academic Journal*, 9(2).

Heacox, D. (2011). *Making differentiation a habit: How to ensure success in academically diverse classrooms*. Minneapolis, MN: Free Spirit Publishing.

Tomlinson, C. A. (2003). *Fulfilling the promise of the differentiated classroom*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD). Note. More information on this book with selected samples from the chapters can be found at <http://www.ascd.org/publications/books/103107.aspx>

De la Cruz, R. E., Lian, M. C. J., & Morreau, L. E. (1998). The effects of creative drama on social and oral language skills of children with learning disabilities. *Youth Theatre Journal*, 12(1), 89-95.

Freeman, G. D., Sullivan, K., & Fulton, C. R. (2003). Effects of creative drama on self-concept, social skills, and problem behavior. *The Journal of Educational Research*, 96(3), 131-138.

Jennings, S. (2013). *Dramatherapy: Theory and practice* (Vol. 3). Routledge.

McCaleb, S. P. (2013). *Building communities of learners: A collaboration among teachers, students, families, and community*. Routledge.
Rose, J., (2009). Identifying and teaching children and young people with dyslexia and literacy difficulties: An independent report.